

O PASĂRE

Ioana
Nicolaie

PE SÎRMĂ

Editura Paralela 45

Director de producție editorială: Ionuț Burcioiu

Redactare: Diana Iepure

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Design copertă: Irina Caia

Pregătire de tipar: Marius Badea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NICOLAIE, IOANA

O pasăre pe sîrmă / Ioana Nicolaie. – Pitești : Paralela 45, 2026

ISBN 978-973-47-4457-2

821.135.1

Copyright © Editura Paralela 45, 2026

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

În acea primă duminică a lunii octombrie Sabina a învățat gara. Venise o noapte-ntreagă cu trenul, iar fața ei reflectată în geam, puțin alungită, cu pleoape albastrii de la fard, cu părul blond-roșcat zgîriindu-i jacheta de blugi, plutise, ca un abțibild, peste numeroase așezări licăritoare. Primele blocuri apăruseră sub cer ca niște cartoane. La fel i se păruseră și cu trei săptămîni în urmă, cînd dăduse examenul de admitere. Zorii alunecau peste murdăria ivită de-a lungul liniei ferate. Sticle sparte, străvechi pungi de plastic, hîrtii măcinate de umezeală. După podurile periferiei și casele minuscule, Bucureștiul se deștepta în scrișnetul șinelor de cale ferată. Pe-un capăt de peron, cîțiva aurolaci suflau tare în pungă. Fata și-i închipui cu pupile lucitoare și miros greu, de aracet.

— Își lipiseră plasticul de față și zîmbeau cu chipuri ca de bătrîni, avea să spună mai tîrziu Sabina. La șapte-opt ani ridurile le brăzdau fruntea. Dar eu eram fericită, cu un alt București în minte. Eram singură, nu cunoșteam pe nimeni, nu aveam nici un număr de telefon la care să sun. A doua zi începeau cursurile și trebuia să mă descurc. Pentru cei din anul întîi nu se găseau locuri în căminele studențești.

Peroanele se revărsau spre un fel de hală uriașă, susținută de un schelet metalic. Într-o parte a acesteia se aflau casele de bilete și sălile de așteptare. Pe latura cealaltă se găseau două chioșcuri de ziare și câteva însăilări de tablă de unde se puteau cumpăra sendvișuri și merdenele, apă minerală și cola la sticlă de sfert. De sub șapca bleumarin cu broșă, Sabina vedea lumea ca pe-un desen de copil cu linii strâmbe și spații necolorate. Trebuia să-și ia inima-n dinți, să contureze formele clar, să se opintească spre ghișee străine, să găsească locul pentru bagaje. Apoi să facă rost de anunțurile imobiliare.

În timp ce se îndrepta cu teancul de ziare spre sala de așteptare, un vlăjgan tuciuriu o întrebă dacă n-o aranjează o excursie-n Turcia.

„Mai avem locuri. Nu încercați, domnișoară?“ Tinere împoțonate, cu poșete de sclipici, se desprindeau din mulțime de parcă și-ar fi dat întâlnire. Nu-și vorbeau, cel mult se măsurau pe sub sprâncene. Grupurile se făceau destul de repede, fetelor li se alăturau femei cu geți enorme, din rafie, care aduceau mărfuri de la Istanbul, dar și bărbați tineri, oacheși, maeștri la alba-neagra sau, pur și simplu, puști care încercau marea cu degetul.

Sabina avea altceva de făcut. Se așeză printre călătorii amorțiți și începu să citească. Anunțurile creșteau unele sub altele, nenumărate: vânzări, cumpărări, apartamente, terenuri, schimburi, închirieri, toate cu text de o șchioapă, trecînd de pe foaie pe podul palmei, pe degetele cu unghii lăcuite sau pe-un petic de hîrtie unde, foarte rar, fata mîzgălea numere de telefon. Titan, Colentina, Panduri, Berceni, Grozăvești... Găuri negre, cu același final enigmatic: *pentru amănunte sunați la...*

Trecuseră deja două ceasuri, dar abia după zece urma să dea telefoanele. Ziua de-afară lucea în bagajele celor care intrau și

plecau. Ultimul ziar oferea publicitate restrînsă și-n rest articole despre lucrări la niște străzi din București, despre Casa Poporului, despre Valea Jiului și disponibilizările din nu știu ce combinate. O pagină întreagă era despre Caritas și cozile sale enorme, despre oameni așteptînd în fața unei clădiri cîte o noapte întreagă. Pozele arătau tinere elegante, tastînd cifre și nume pe claviatura unor computere nou-nouțe. Dacă depuneai o sumă, într-o lună urma să primești de opt ori mai mult, dacă depuneai un ajutor de șomaj, puteai să ai în scurt timp un salariu ca de director, dacă depuneai o garsonieră, puteai să-ți cumperi o vilă, dacă depuneai o casă, urma să iei bani cît pentru opt... Oare cît ar fi putut lua ea din ajutorul de șomaj pe care-l primea, lunar, după terminarea liceului?

Cînd lumina crescînd în cuțitașe fierbinți, fata se-ndreptă spre telefoane. Avea cîteva pumni de monede și, dacă nu-i ajungeau, putea să mai schimbe la vînzătorul de ziare. O florăreasă, cu fustele ei țipătoare, o măsură veselă. „Hai, frumoaso, la crini, sînt aduși din Olanda! Hai la crizanteme!” Odată cu zîmbetul încurcat, de refuz, Sabina simți și roșeața pătîndu-i obrazii. Nu-i plăcea fierbințeala asta, începea de obicei cînd nu se aștepta și-apoi era ca și cum și-ar fi cerut scuze în șoaptă, deși piciorul călcat fusese al ei, deși mîna întinsă – a altcuiva –, deși vorbele vreunui mitocan o izbiseră deja în plex. Cu ziarele mototolite sub braț, fata trecu mai departe. Își simțea părul lipindu-i-se, prin bluza subțire, de piele.

Primele numere formate sunară în gol. Abia la al treilea îi răspunse o voce răgușită: *Nu, domnișoară, garsoniera e dată de ieri!* Și-apoi urmară altele, glasuri subțiri, *îmi pare rău, duduîță*, voci asudate, *nu vrem studenți!* și-apoi, în sfîrșit, una, sigur că *da, e liber încă și chiria-i atîta...*

— Trebuie să mă gîndesc... Vă sun în zece minute.

Dar ce-și închipuie aștia, că banii cresc pe maidane? Ai ei veniseră greu, cîteva bancnote de la mama și, ceva mai multe, de la ghișeul pentru protecție socială. De la tatăl ei hotărîse să nu primească nimic. Îl lăsase să meșterească prin curte și se pregătise, în tăcere, de plecare. Acum trebuia să găsească ceva, neapărat să găsească. Avea să telefoneze pînă la prînz, pînă diseară. În spate lăsa doar un zid și-o poartă deja ferecată. În ruptul capului n-avea să se mai întoarcă în casa alor ei, în camera ei de unde vedea viitorul ca pe-o ușă zidită. Un fior îi străbătu corpul. Și dacă o să stea peste noapte în gară? A doua zi, luni, ieșeau alte ziare, cu alte anunțuri și alte mîini răsfoindu-le, cu alți ochi în drum spre serviciu. Și dacă n-ajungea chiar mîine în holul de marmură, cu două busturi de scriitori de-o parte și de alta?

Abia aștepta să-și vadă colegii, fetele în cămăși, băieții cu tricouri lălii. Și pe Adi, tipul cu cîtiva ani mai mare, care venise la examen aproape în glumă... Era antrenor, chiar așa, mergea tot timpul la meciuri, dormea-n hoteluri, avea ședințe, mergea la saună, la săli de forță... Franceza o învățase pentru o puștoaică pariziană. După probele scrise părea mulțumit, nu fusese prea greu, niște condiționale, acolo, apoi ceva despre Camus... Nimic complicat – existențialismul, asezonat cu două-trei maxime de-alea... celebre.

Tipa de-alături, o Janis Joplin cu părul ciopîrțit către umeri, cu frunze mari imprimate pe bluză, sorbise prima din nes.

— Hai să bem o cafea, fac cînte, le invitase antrenorul după ultimul examen.

Știa un loc aproape, la o aruncătură de băț, în spatele Arhitecturii, prin parcare albită de sfîrșitul de vară. Și-apoi

prin stînga fîntînilor, pe lîngă zidurile cu crucea de tuș întinsă pe ele și urmele gloanțelor de la Revoluție. Cofetăria avea o terasă cu mese și scaune de plastic. Cîtiva inși goleau cu chef halbe de bere. Sabina își luă o amandină însiropată, cu un vag gust de vanilie. Și cafeaua aia, nesul cu care se lăuda?

— Vi-l fac imediat, a zis antrenorul. Am tot ce trebuie în geantă.

Și-a scos paharele de plastic, cutia de Amigo, o linguriță de inox și-o cola la doi litri.

— Luați-l repede, că dispare! a rîs Adi după ce turnase cola pe pulberea magică. Amestecul s-a dus, ca un mic uragan sfîrșitor, spre cerul gurii. Vorbiră apoi despre concurență – patru pe loc era totuși ceva –, despre România din care nu ieși cu una, cu două, despre The Doors și Pink Floyd... Rezultatele aveau să se afișeze în cinci zile. La ce capăt de listă va fi Seni Sabina?

După cinci zile, într-o miercuri, s-a dus la poștă să dea telefon. O voce de fată, sora lui Adi, i-a spus că da, luase... La început n-a înțeles, apoi nu i-a venit să creadă. Mergea pe trotuar cu un zîmbet distrat, îi saluta pe unii, le răspundea altora. De-acum gata, scăpase! N-avea să mai spele cești la vreun bar, n-avea să se-nfunde în singura fabrică pentru femei din oraș. Simțea toamna luminînd-o pe dinăuntru, ai ei erau departe, pe o străduță care lega gara de drumul național. N-o să-i mai stînjenească de-acum, n-o să le mai fie o povară.

— N-am fost niciodată mai fericită! avea să-i spună Roxanei și-apoi și lui Eman. M-am dus în gară și m-am suit în tren, fără bilet. M-am uitat la dealuri, la munții creșcuți parcă-n mintea mea, la oamenii care veneau de la slujbă. Am coborît într-un sat, nu foarte departe. Și, cum nu mai aveam legătură înapoi, am ieșit la „ocazii“. Era ca și cum aș fi plecat deja...

Se-apropia amiaza, chipurile dimprejur se-amestecau, sub frunte pîndea o amortăală ușoară. Dacă ar fi dormit în tren, ar fi fost altfel, nu așa, ca-n vis. Trebuia să mănînce ceva, să bea un suc sau, și mai bine, o cafea. Porni spre chioșcuri, din armătura metalică de sus cădeau pînze încinse, aurolacii se fugăreau pe linii. Cumpără un sendviș cu șuncă și o luă spre peron. Mușca din pîinea unsuroasă, uitîndu-se la picioarele care treceau încolo și-ncoace: sandale albe, adidași, unghii roșii, bocanci soldățești, teniși, sandale de copil, pantofi decupați, sandale cu toc, espadrile, barete elastice, pantofi scîlciați, adidași, pantofi din macrameu... Văzu un ziar abandonat pe un scaun și, într-o doară, începu să-l răsfoiască. Primul anunț pe care-l citi fu acesta: „Familie primește fată serioasă și liniștită în gazdă, Drumul Taberei, lângă Liceul Pedagogic. Sunați la...”.

Stația în care coborî avea tăblița țintuită de-un plop. Oamenii, cu o clipă înainte un ghem de brațe și picioare, se risipiră care-ncotro, cu fețele roșii și cămășile înmuiate de transpirație. O dureau spatele de la geanta enormă; o trambalase de i se urîse, venise cu troleul o veșnicie. Intrase într-un București prăfos, cu străzi întortocheate și sclipici în castani. Trecuse pe lângă o clădire uriașă, păzită de militari, văzuse terenuri virane și case ca vai de ele, privise, uimită, bulevardul, mărginit de copaci și de blocuri identice, cu zece etaje. Încerca să nu scape nimic, un parc rămase ruginit undeva în stînga, apoi o piață de legume, cinematograful fusese parcă înainte, în retrovizoare se amestecau mereu alte culori.

Stația Rîul Doamnei era un dreptunghi de trotuar pe care acum aștepta. Vîntul îi lipi de cizme o foaie dictando. Un bătrîn îi arătă cu bastonul aleea spre care să meargă. Mirosea a ardei umpluți și a vinete. Deasupra geamurilor cu gratii de la parter fluturau rufele întinse la uscat pe balcoane. Strada Segarcea se deschidea îngustă, cu zeci de intrări de-o parte și de alta și blocuri lipite-ntre ele. Dacă te uital în sus, din cer rămînea doar o fișie. Din dreptul celui de-al patrulea etaj, frunzele teilor

o ștergeau la fiecare adiere. Televizoare alb-negru pîlpîiau, în sufrageriile suprapuse, spre amiaza de afară.

Împinse ușa grea, de fier, a unei intrări și, din trei pași, străbătu holul. Cutiile poștale erau verzi, cu uși delabrate. Cele cu numele lipite pe ele aveau și lacăte. Pe casa liftului scria *Defect*, așa că înaintea etajului cinci o așteptă un lac de sudoare. Ieși learcă din el, exact lîngă ușa cu numărul 21. Pe buza de sus avea pulbere de sare. Se sprijini de zid, se șterse cu batista, își trase răsuflarea. Cling-cling făcu soneria.

— Bună ziua. Sînt Seni Sabina, v-am sunat azi din gară... Iertați-mă de deranj...

— Bună ziua, fetico. Poftește-năuntru. Văd că n-ai avut ajutor... Da' n-a fost greu cu geanta asta, mamă?

Obrajii femeii străine păreau sintetici în aerul acela de dulap aerisit foarte rar. Sabina nu le văzu nuanța reală, galben-verzuie, decît în dimineața următoare, cînd tanti Norica o însoțise pînă la ușa. Cîteva raze de soare venind de undeva de sus poposiseră pe pielea aceea parcă trasă-n vopsea. Stînjeneala o făcuse pe fată să lase un *la revedere* în urmă și să coboare. Cu băiatul ăl mic al gazdei drept călăuză în hățișul mării capitale.

— Sînt Norica, tanti Norica... Și camera e acolo, chiar lîngă baie. Nu-i cine știe ce, da-n viață nu face omu' numai ce vrea. Că n-am fi luat noi pe nimeni dacă ne dădea banii afară din casă...

O să vadă ea că-i liniște și multă verdeață. Și oameni civilizați, vecini cu care te poți înțelege. Doar să nu vină noaptea tîrziu, că atunci iese derbedei la stradă. Cămăruța ei e asta, din capăt. N-are dulap, doar atîta-i lipsește. Da-n rest e bine, un pat, cuvertură... Hainele și le putea pune colo, pe scaun. Și la masă, dacă-i aduce un taburet, o să poată să scrie. Că studentele, știe ea, e toată ziua cu nasul în carte. Cu gătitul n-or să se-ncurce.

O să se tragă deoparte cînd o să vrea ea aragazu'. Băiatul cel mare pleacă dimineața la slujbă. De nu era el, se subțiau cu toții de foame. Multe cheltuieli, mamă, întreținerea, telefonul, alea, alea... De-ale gurii întii, că fără mîncare cine trăiește? Și asta micul era în ultimul an de profesională. Copil bun, bun de tot, că face totul în casă. Spală, curăță, merge la piață. Ea, cu operațiile ei, cum s-o scoată la capăt? Hepatita asta era s-o ducă de cîteva ori la crematoriu. Da' ea nu vrea să ardă, își caută loc de veci, cu pămînt, creștinește: groapă, flori și candelă. Doar să țină regim și să respecte ce i s-a spus. Că doctorii ăia știa.

— În cameră cu mine stă mama. Se plictisește, săraca, ar vorbi una-ntr-una, da' n-are cu cine. Cred că abia ne-așteaptă.

Străbătură îndărăt holul în formă de U. Gazda o împinse către încăperea mai mare, sufrageria. Ușa dădea spre un interior întunecos. Sabina se opri, fără să vadă pledul stacojiu al sofalei. Nici tapetul de pe perete sau tablourile cu flori mîzgălite. Nu părea a fi nimeni. Tanti Norica, fîșîind capotul pe lîngă ea, apăsă butonul televizorului. Fata văzu abia atunci fotoliul din colț. Și pe el un trup împușinat, în haine cernite, cu chipul palid și broboadă trasă pe frunte.

— Vino, te rog! șopti bătrîna. Sabina se apropie temătoare.

— Puțin mai aproape...

Fata se aplecă înspre ea, ca atunci cînd vrei să faci cumpăna. Niște palme reci îi cercetară obrăjii, fruntea, arcadele, poposind într-un tîrziu pe păr, de parcă ar fi putut lua de pe el și culoarea.

Bătrîna avea nouăzeci de ani și orbise încet-încet, nu după schijele din timpul războiului și nici după zecile de ani petrecuți în fabrica de marochinărie, nu din cauza diluantului care-i arsesse pielea și nici a vopselurilor care-i pătaseră pînă

și sufletul, ci *de supărare*, avea ea să se convingă cu timpul, pe măsură ce-și povestea mai mult viața. Dar istoriile avea să le-audă Sabina mai târziu, în serile primelor luni bucureștene. După cursurile lungi, cu foneme și lexeme, după figurile colegilor înghesuindu-se la sala de lectură, după barul de la subsol, care te tapeta cu un fum gros, de care nu scăpai nici sub duș, Sabina se oprea în fața ușii bătrânei. Avea un fel de emoție stranie, asemănătoare celei de la cinci-șase ani, când începuse să viseze povești în nuanțele cele mai tari pe care le văzuse vreodată. Se trezea atunci în zori, cu plâsmuirile limpezi în minte, și încerca să le descrie singurului frate, mai mic, pe care pe-atunci îl avea. Țîncul asculta cu gura căscată, deși nu pricepea, că doar n-avea habar ce erau zîna de ață sau împăratul de lacrimi. Oamenii în vîrstă i se păreau Sabinei frumoși și neasemuit de buni. Tresărea de fiecare dată cînd vedea bătrînele în haine cernite, cu umerii aduși înainte, cu fustele de diftină peste ștrampii groși, rozalii.

În preajma bunicii ei dinspre tată se simțea liniștită, de parc-ar fi fost într-un somn de duminică. O asculta citindu-i, dintr-o carte învelită în piele maro, despre David, care-a tras cu praștia și-a doborât un uriaș. Apoi, într-o zi, bunica a plecat și fetiței i s-a pus un batic negru pe cap. O strîngea sub bărbie, îi lăsa o urmă roșie pe frunte. Cînd nu l-a mai putut suporta, a coborât în beci și l-a ascuns într-o strachină veche. Tata, sus, zugrăvea, mutase dulapurile în mijlocul camerelor, părea decupat din lumină. Ca s-ajungă la tavan, se suise pe-o scară cu două picioare. Sabina a-nceput să-l ajute, muindu-i peria-n var. Stropii răzleți o usturau, uscîndu-se, deasupra cotului și cîțiva pe obraji. Și-atunci bărbatul neasemuit de înalt a început să numere, fantast, de la unu la cinci, de la unu la zece, de la unu

la o sută. Tărîmurile din cifre prindeau viață, unele după altele, în spoiala care avea să-i țină mai mult de-un anotimp. Când n-a mai fost vopsea în găleată, fetița știa să turuie pînă la mai mult de o sută. Tatăl surîsesese și-o mîngîiase pe creștet.

Acum însă era acolo, singură, în Drumul Taberei, în prima ei zi din apartamentul lui tanti Norica. Femeia se operase de trei ori și se pensionase pe caz de boală. Ar fi vrut să nu se mai simtă așa de sfîrșită, să se bucure și ea de viață...

— Țsta mic e o comoară, mulțumesc Cerului că e cuminte. De ăla mare mi-e frică, să nu se ia cu golanii. C-așa a fost și bețivul de taică-su, s-a înhăitat cu unii, cu alții și, pînă nu l-am gonit, ne-a făcut numai zile fripte. Așa-i cu nenorocita asta de viață, nu știi niciodată ce te pîndește la colț.

Țsta micu' avea s-o ducă a doua zi la facultate. Să nu bîjbîie, că nu-i ușor cînd vii prima dată. O să-i arate el ce și cum, cu biletele, cu abonamentul, cu 69 care-o lasă în față, exact la statui. Pe ei îi scosese de opt ani de la curte și-i mutaseră acolo. Avuseseră casă mare, frumoasă, nu departe, puțin mai spre Ghencea. Acum stau în bloc, e curat, da' n-au pasăre, n-au purcel, n-au ardei sau vreo ceapă, n-au nimica. O pensie și-un amărît de salariu. Din ce să trăiești?

Sabina ținea în palmă cheia cu care pătrundea în noua ei viață. Mulțumi și se retrase în camera pentru care plătise chiria pentru prima lună. Avea un pat, o masă, iar pe fotoliu, împăturite, hainele, blugii și geaca, fustele scurte și bluzele, cămașa din mătase albastră. Nu se gîndea că, peste un timp, avea să plece de-acolo însoțită de Eman. Era obosită, își simțea mîntea plină de zaț. Desfăcu o conservă adusă de-acasă. În sosul tomat își zări conturul incert. În gînd, îmbrăca deja costumul gri, de lînă moale, taionul elegant primit de la elvețieni. Avea să-și pună

dresuri maro și pardesiul bej, pe care nu-l mai încercase. Adormi imaginându-se pe niște lentile uriașe, de ochelari rotunzi, ieșiți de mult din modă. Vedea, foarte jos, umplînd o mare cîmpie, tabelul cu cei admiși. O îngrozi gîndul că s-a făcut o greșală, că numele ei avea să fie șters, curînd, de pe listă...